

Zbiór Orzeczeń

Sprawa C-377/17

**Komisja Europejska
przeciwko
Republice Federalnej Niemiec**

Wyrok Trybunału (czwarta izba) z dnia 4 lipca 2019 r.

Uchybienie zobowiązaniom państwa członkowskiego – Usługi na rynku wewnętrznym –
Dyrektywa 2006/123/WE – Artykuł 15 – Artykuł 49 TFUE – Swoboda przedsiębiorczości –
Honoraria architektów i inżynierów w zakresie usług planowania – Minimalne
i maksymalne taryfy

1. *Swoboda przedsiębiorczości – Swoboda świadczenia usług – Usługi na rynku wewnętrznym – Dyrektywa 2006/123 – Wymogi podlegające ocenie – Przepisy krajowe ustanawiające system minimalnych i maksymalnych stawek opłat za usługi planowania architektów i inżynierów – Względy uzasadniające – Ciężar dowodu spoczywający na państwie członkowskim – Zakres (dyrektywa 2006/123 Parlamentu Europejskiego i Rady, art. 15)*

(zob. pkt 64, 65, 85)

2. *Swoboda przedsiębiorczości – Swoboda świadczenia usług – Usługi na rynku wewnętrznym – Dyrektywa 2006/123 – Wymogi podlegające ocenie – Przepisy krajowe ustanawiające system minimalnych i maksymalnych stawek opłat za usługi planowania architektów i inżynierów – Niedopuszczalność – Względy uzasadniające – Zapewnienie odpowiedniej jakości świadczeń i ochrony konsumentów – Naruszenie zasady proporcjonalności [dyrektywa 2006/123 Parlamentu Europejskiego i Rady, art. 15 ust. 2 lit. b), art. 15 ust. 3]*

(zob. pkt 66–71, 76–82, 88, 89, 92–95, pkt 1 sentencji)

Streszczenie

W wyroku Komisja/Niemcy (C-377/17), wydanym w dniu 4 lipca 2019 r., Trybunał orzekł, że utrzymując obowiązkowe taryfy za usługi planowania świadczone przez architektów i inżynierów, Republika Federalna Niemiec uchybiła zobowiązaniom, które na niej ciążyą na mocy dyrektywy 2006/123/WE¹.

¹ Dyrektywa 2006/123/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. dotycząca usług na rynku wewnętrznym (Dz.U. 2006, L 376, s. 36).

Trybunał musiał dokonać analizy przepisów niemieckich ustanawiających system minimalnych i maksymalnych stawek opłat za usługi planowania architektów i inżynierów. Zdaniem Republiki Federalnej Niemiec minimalne stawki opłat służyły w szczególności osiągnięciu celu w postaci jakości usług planowania i ochrony konsumentów, podczas gdy maksymalne stawki miały na celu zagwarantowanie ochrony konsumentów poprzez zapewnienie przejrzystości honorariów i uniemożliwienie nadmiernie wysokich stawek.

Zdaniem Trybunału rozpatrywane stawki opłat są objęte zakresem stosowania dyrektywy 2006/123 zobowiązującej państwa członkowskie do zbadania, czy ich system prawny przewiduje wymogi, które uzależniają wykonywanie działalności od stosowania przez usługodawcę stawek minimalnych lub maksymalnych². Aby wymogi te były zgodne z celami tej dyrektywy, muszą być one niedyskryminacyjne, konieczne i proporcjonalne do realizacji nadrzędnych względów interesu ogólnego³.

Ponieważ cele powołane przez Republikę Federalną Niemiec zostały uznane przez orzecznictwo Trybunału za nadrzędne względy interesu ogólnego, Trybunał dokonał analizy zdolności do osiągnięcia celów i proporcjonalności niemieckiego systemu taryfowego.

Po pierwsze, odnośnie do stawek minimalnych Trybunał przede wszystkim stwierdził w świetle wyroku z dnia 5 grudnia 2006 r., *Cipolla i in.* (C-94/04 i C-202/04), że istnienie stawek minimalnych za usługi planistyczne co do zasady może przyczynić się, w świetle charakterystyki rynku niemieckiego, do osiągnięcia celów zagwarantowania wysokiego poziomu jakości tych usług. Biorąc bowiem pod uwagę, po pierwsze, bardzo dużą liczbę podmiotów działających na rynku usług planistycznych, oraz, po drugie, dużą asymetrię informacji pomiędzy podmiotami świadczącymi usługi planowania i konsumentami charakteryzującą ten rynek, może istnieć ryzyko, że podmioty te konkurują ze sobą, co z kolei może się przekładać na oferowanie świadczeń po obniżonych cenach, a nawet skutkować wyeliminowaniem podmiotów oferujących usługi wysokiej jakości w drodze selekcji negatywnej. W tym kontekście narzucenie stawek minimalnych może przyczynić się do ograniczenia tego ryzyka, uniemożliwiając, aby świadczenie usług było oferowane po cenach niewystarczających dla zapewnienia w długim okresie ich jakości.

Jednakże Trybunał orzekł następnie, że stawki minimalne nie są właściwe, aby zapewnić osiągnięcie zamierzonych celów. Zdaniem Trybunału okoliczność, że usługi planistyczne nie są zastrzeżone dla niektórych zawodów, które podlegają obowiązkowemu nadzorowi na podstawie przepisów prawnych regulujących dany zawód, wprowadza niespójność w ustawodawstwie niemieckim z punktu widzenia celu polegającego na zachowaniu wysokiego poziomu jakości. W istocie stawki minimalne nie mogą być właściwe do osiągnięcia takiego celu, jeżeli świadczenie usług, które im podlegają nie jest związane z minimalnymi gwarancjami zapewniającymi jakość tych świadczeń.

Po drugie, w odniesieniu do stawek maksymalnych Trybunał zauważył, że chociaż takie taryfy mogą przyczynić się do ochrony konsumentów, to Republika Federalna Niemiec nie wykazała, w jaki sposób udostępnienie klientom wytycznych dotyczących cen w odniesieniu do różnych kategorii usług jako środka mniej wiążącego nie wystarcza do osiągnięcia tego celu w sposób właściwy. Wynika stąd, że wymóg dotyczący ustalania maksymalnej stawki opłat nie może być uznany za proporcjonalny do tego celu.

² Artykuł 15 ust. 2 lit. g) dyrektywy 2006/123.

³ Artykuł 15 ust. 3 dyrektywy 2006/123.